

NIEUWSBRIEF ROLDUC - Jaargang 1969 / 10 / 10-08-2021

Nogmaals de Maagd Maria..... door Alex Laenen

In de vorige nieuwsbrief verzuchtte Jo Kunnen over het Latijnse opschrift bij het Mariabeeld naast de toegangspoort tot Rolduc: *'Ik heb me maar niet gewaagd aan een vertaling'*. Zijn verzuchting deed bij mij in tweeërlei opzicht een belletje rinkelen. Allereerst wat betekent die tekst? En verder, hoe zou het gesteld zijn met de kennis van de klassieke talen bij ons als ex-Rolduciëns? Ik probeer daarover enkele gedachten op rij te zetten.

In de jaren zestig van de vorige eeuw zag ik nagenoeg dagelijks het Mariabeeld bij het passeren van de toegangspoort naar Rolduc. Eigenlijk waren er twee toegangspoorten, waar het beeld precies tussen in stond. De poort links vormde de entree naar Rolduc, de poort rechts leidde naar de hoeve van de toenmalig eigenaar, de familie Deutz. Deze hoeve dateert uit 1794 en behoorde destijds toe aan de abdij. Rond 1835 ging de hoeve over in handen van haar pachters, de familie Deutz. Pas in 1980 werd deze grote hoeve weer eigendom van Rolduc. Hierna werd zij drifstig verbouwd en kreeg zij verschillende bestemmingen.

Pierre Cuypers

Terug nu naar de beeltenis van Maria die daar zo pontificaal prijkt in die verhoogde nis. Ze staat er in feite dus op een voetstuk, als een godin. Zij is daar evenwel niet door de abdij geplaatst, zoals menigeen wellicht zou vermoeden, maar door de familie Deutz, de toenmalig eigenaar van de hoeve. Dat gebeurde in het jaar 1857. Aanleiding was de kerkelijke dogmaverklaring (in 1854) van Maria's Onbevleete Ontvangenis. Alle reden blijkbaar voor de familie Deutz om de beurs te trekken en bij de ateliers van de befaamde bouwmeester Pierre Cuypers te Roermond dit beeld te bestellen. Het beeld is dus inmiddels ongeveer 165 jaar oud. Om het beeld is een Latijnse tekst gedrapeerd, opgesteld in hoofdletters, luidende:

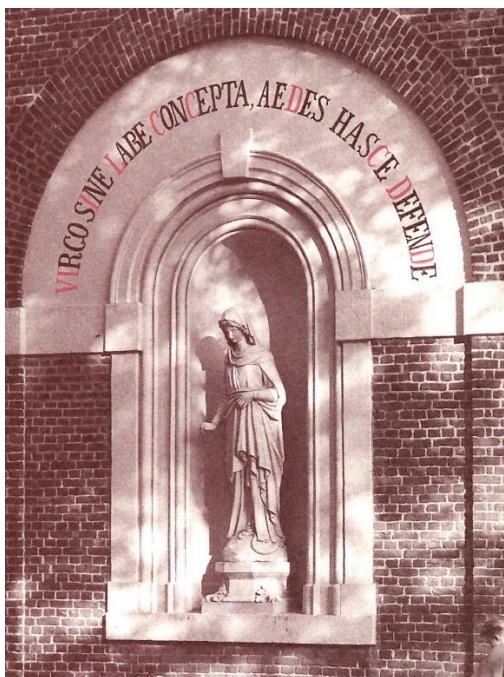
VIRGO SINE LABE CONCEPTA, AEDES HASCE DEFENDE

Mijn vertaling

In mijn Rolducse jaren (1963-1970) heb ik eigenlijk nooit de moeite genomen deze woordenreeks te vertalen. Toch werden we op Rolduc gepokt en gemazeld in het klassieke Grieks en Latijn. Zodoende zou ik eigenlijk toen al bij machte moeten zijn geweest de tekst te ontrafelen. Blijkbaar ontbrak uitgerekend voor deze tekst de motivatie om aan het vertalen te slaan. Ik beken het alsnog, zij het met enige tegenzin en/of schaamrood. De betekenis van deze Latijnse erespreuk luidt aldus:

Maagd, zonder smet ontvangen, verdedig dit huis

Duidelijke taal! Ik kan me niet herinneren van de docenten Latijn ooit deze uitleg te hebben vernomen. Het thema werd gewoonweg nooit aangesneden. En zelf waren we gewoontegetrouw steeds bezig met het naar vermogen begrijpen en vertalen van o.a. Caesar, Livius, Ovidius, Vergilius of Tacitus. De Maagd Maria was toen een brug te ver; die viel buiten ons gezichtsveld. Terug naar mijn vertaling. Een paar Latijnse woorden als 'virgo' en 'defende' kende ik weliswaar, alsook een 'maagd' die iets moest 'verdedigen'. Maar 'wat' moest zij verdedigen? Dat begreep ik pas geruime tijd later. Ik kreeg namelijk, zo rond 1990, een boekje in handen van drs. W. M. Lemmen, de classicus en onze docent. Het boekje, een uitgave van de Stichting Lève Rolduc uit 1985, heet: *Rolduc, een kleine gids*. De publicatie bevat een overzicht van de historie en de monumentale inrichting van het gebouwencomplex. Op pagina 11 behandelde Wim Lemmen het voorplein en daar komt de aap uit de mouw: hier verschijnt de gezochte, bovenstaande vertaling. Meer dan twintig jaar na dato, begreep ik pas de samenhang van die Latijnse woorden!

Bovenstaande foto komt uit het boekje *'Van Kloosterrade tot Rolduc'* van Bernard Grothues (uit maart 2004). Deze foto dateert vermoedelijk uit een vroegere periode.

Zelf herinner ik me de rode kleur van de bewuste letters i.c. Romeinse cijfers niet meer.

Een chronogram

Er is echter nóg iets bijzonders te melden over dit toonbeeld van Mariaverering. Wim Lemmen heeft namelijk uitgepuzzeld, dat in de hoofdletters van de zinspreuk Romeinse cijfers zijn verwerkt. En bij elkaar opgeteld vormen die het jaartal 1857, het jaar van de inwijding van het beeld. Het is met andere woorden dus een chronogram. Ik geef onmiddellijk toe dat ik dit mysterie zonder hulp en aanwijzing van deze classicus nooit zou hebben opgelost: je ziet dit immers pas als je het doorhebt! Bij deze bewijs ik alsnog de eer aan mijn vroegere docent die hem toekomt. Hijzelf kan hier overigens geen kennis meer van nemen, want Wilhelmus Mathias Lemmen is in 2006 - 74 jaar oud - overleden.

Tot slot belanden we bij onze kennis van de klassieke talen. Sinds we allemaal al een halve eeuw van het gymnasium af zijn, is de sleet in de destijds opgebouwde talenkennis er waarschijnlijk behoorlijk ingeslopen. Ik schat in, dat dat bij menige ex-Rolduciën het geval zal zijn. Die kennis had zijn nut, maar verdween gaandeweg, omdat ze niet meer van pas kwam. Toch hebben diverse woorden een Latijnse basis, die iedereen begrijpt. In die zin zit het Latijn, evenals het Grieks trouwens, in onze taal ingebakken. Enigszins gechargeerd zou je kunnen zeggen: het zit in ons DNA. Eigenlijk spreken we dus allemaal nog Grieks en Latijn. Al bij al valt het daarom met onze klassieke talenkennis nog best mee.

Mijn werk is en blijft mijn hobby *het verhaal van Jo Daemen*

Nooit had ik gedacht het als middelmatig student zover te schoppen. In de jaren zestig vond men het als je een onvoldoende haalde blijkbaar nodig om dat met een rood potlood te benadrukken. Onze docenten van destijds hadden hier een handje van, met name de heren Tagage en Schrijen. Niettemin is en blijft mijn motto, dat je alles kunt bereiken als je hard wilt werken voor je passie. Na de lagere school ging ik naar Rolduc. Het lag in de zestiger jaren van de vorige eeuw niet direct voor de hand om door te leren en zeker niet om het gymnasium te gaan volgen op een internaat voor een priesteropleiding. Mijn ouders vonden het niettemin best. Als je destijds priester wilde worden ging je immers naar het Kleinseminarie Rolduc.

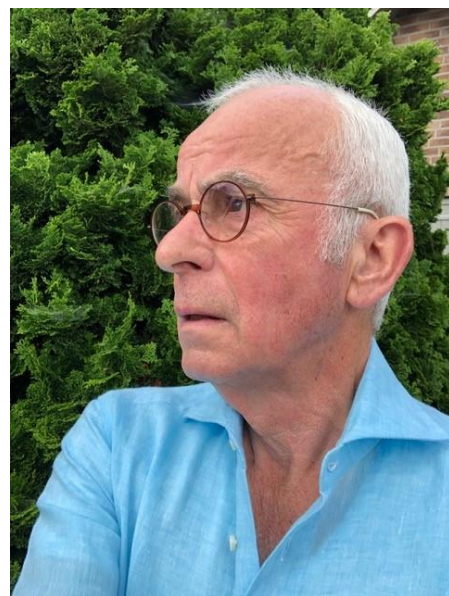
Met plezier denk ik terug aan mijn Rolducse periode

Begin september 1961 werd ik op Rolduc verwelkomd door Sjef Penders, destijds perfect van klein Rolduc. Op Rolduc leerde ik studeren. De vaste regelmaat en het vaste dagrooster waren mij op het lijf geschreven. Hetgeen er zich in de jaren 60 allemaal afspeelde op Rolduc, zoals verwoord in het boek *'Rolduc, de laatste dagen van een kleinseminarie'* van onze jaargenoot Twan Geurts, is mij gelukkig bespaard gebleven. Eerst vele jaren later is tot mij doorgedrongen, dat enkele van onze medeleerlingen in de periode van Jo Gijsen een bizarre tijd hebben doorgemaakt en bijgevolg jammer genoeg met afschuw terugdenken aan Rolduc. Ik heb evenwel op Rolduc een bijzonder mooie en leerzame tijd doorgemaakt. Een tijd waarin je vrienden voor het leven maakte. Een tijd waarin je veel kennis en levenservaring vergaarde en je tal van hobby's mocht beoefenen. Kortom een levensfase, waaraan ik nog steeds met veel plezier aan terug denk.

In de jeugd mis ontmoette ik mijn vrouw José

Eind 1968 heb ik mijn vrouw José Stouthart, oud-assistente van Philip Hamers, destijds huisarts van Rolduc, leren kennen. José was lid van het jeugdkoor in de kerk 'De Blijde Boodschap' in het Rolducerveld. Eind 1968 werd het de interne leerlingen van Rolduc toegestaan om deel te nemen aan de jeugdmissen in de kerken op het jeugdigs. Na afloop kon je in K3 een kop koffie drinken; voor ons allemaal spannend. José zong in het kerkkoor en zelf was ik een van de lectoren.

Deze kerk, welke velen van onze jaargang ongetwijfeld als Rolduciërs ook hebben bezocht, staat jammer genoeg op het punt om gesloopt te worden. Enkel de glas- en loodramen van Jos Stassen zullen, naar de gemeente Kerkrade heeft beloofd, een nieuw bestaan krijgen. Zo rest er mogelijk toch nog een aandenken aan onze eerste ontmoeting.

Een eigen accountants- en advieskantoor

Na het behalen van mijn VWO in 1969 besloot ik om in Tilburg Nederlands Recht te gaan studeren. Nadien heb ik aansluitend nog postdoctoraal fiscaal recht gedaan. Voor mij was het zowel tijdens mijn studententijd als ook nadien heel belangrijk om financieel onafhankelijk te zijn. Na mijn afstuderen in februari 1975 ben ik in de advieswereld beland. De eerste ervaringen als bedrijfsjurist en belastingadviseur waren schitterend. In 1978 besloot ik om het kantoor van mijn toenmalig werkgever over te nemen: een klein accountants- en advieskantoor in Roermond. Dit kantoor heb ik samen met mijn naaste medewerkers weten uit te bouwen tot een middelgroot kantoor in hoofdzaak gericht op het MKB en op vrije beroepsbeoefenaars. Tal van starters en middenstanders heb ik mogen begeleiden. Als ik nu langs een van de talrijke vestigingen van Beter Horen loop, ben ik er nog steeds trots op, dat ik jarenlang Karel Doorduyn, oprichter en eigenaar van dit

inmiddels landelijk bekend audiciensbedrijf, vanaf de start van zijn audiciensketen heb mogen begeleiden en adviseren. Binnen mijn kantoor fungeerde ik niet alleen als eerste- en tweedelijns dienstverlener, maar ook als vertrouwenspersoon en sociaalwerker van een gemêleerd klantenbestand. Een droombaan voor een ex-seminarist.

Vader, opa en fiscalist

In de regel was ik in mijn werk vrij kordaat, resultaatgericht en steeds bezig met de volgende stap. Ik wilde altijd verbeteringen doorvoeren en het liefst snel. Daardoor liep ik wel eens tegen muren op. Je wilde je kantoor maar ook de ondernemers die je adviseerde continu voorbereiden op de toekomst. Niet altijd was het voor je eigen mensen, maar ook voor je klanten echter eenvoudig om even snel mee te veranderen en te anticiperen op de toekomst. Mijn insteek als resultaatgerichte bedrijfsadviseur was toch om samen tot een zo breed mogelijk gedragen oplossing te komen. Ook nu nog is het een bittere noodzaak om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven en om je te blijven ontwikkelen. Geen makkelijke job: vader, opa en fiscalist, maar zeker een bijzonder interessante en uitdagende hobby.

We waren echt een ondernemersgezin

José heeft vele jaren meegewerkt aan de opbouw en uitbreiding van onze adviespraktijk. Zij heeft mij steeds voor 100% ondersteund in mijn werk. “Zonder jullie hulp had ik het niet gekund”, hoorde ik laatst iemand zeggen. Mooi en nuttig werk gaat meestal niet zonder de steun van anderen. Graag roep ik, dat ik ruim 30 jaar als zelfstandige onafhankelijk heb gewerkt, maar dit is uiteraard niet helemaal waar. Immers zonder de mensen om je heen, zonder je partner, zonder toegewijde medewerkers en zonder opdrachtgevers/klanten, was dat ook mij nooit gelukt. Daarnaast is het een stuk leuker om je werk te doen met medewerking in plaats van met tegenwerking van de mensen om je heen. Ook de medewerking van je kinderen is tijdens je werkzame leven onontbeerlijk. Gelukkig heb ik hierover nimmer te klagen gehad. Mijn zoon en dochter zijn ondanks mijn drukke adviespraktijk nooit iets tekortgekomen. Zij hebben zonder noemenswaardige problemen ervaren, hoe het is om in een ondernemersgezin op te groeien met alle voor- en nadelen van dien.

Met trots ben ik al 60 jaar een fervente jager

Naast mijn werk vormt de jacht in al haar facetten een belangrijk onderdeel in mijn leven. Al geruime tijd draai ik mee in de jagerswereld. Als kind ging ik met mijn pa op jacht. Je groeide ermee op en het werd een hobby en een passie. De jacht werd er bij mij met de paplepel ingegoten. Eerst als drijver, wild schoonmaken, de hond verzorgen en de geweren poetsen. Als kind al leerde ik alle planten, gewassen en dieren kennen. Na het behalen van mijn vwo-diploma mocht ik mijn eerste jachtakte aanvragen. Zo heeft mijn vader mij de jacht vanaf de basis bijgebracht. Jagen leer je in het veld door het te doen. Het is buiten zijn in de natuur, het is spanning en avontuur, maar ook rust en geduld hebben. Daarnaast helpt een hechte band met de natuur je om je beter te voelen. Zeker in mijn actieve periode heb ik dit na een hectische werkweek steeds weer mogen ervaren. De natuur biedt troost en vormt een grote inspiratiebron.

Tot slot

Van mijn jaren op Rolduc heb ik met volle teugen mogen genieten. Met veel plezier denk ik aan deze tijd terug. Een levensfase, die bepalend is geweest voor mijn verder leven, mijn werk en mijn privéleven.

Het ga jullie allen goed.

Jo Daemen was op Rolduc van 1961 tot 1969

Een eerste persoonlijke mijmering!..... door Lei Heijenrath

Mijn intrede op Rolduc deed ik in 1961. Intrede schrijf ik, want zo voelde dat toen. Ik had daarvoor een baan aan het Jeanne d'Arc Lyceum in Maastricht, een meisjesschool voor HBS en gymnasium. De voormalig leraar Nederlands van mijn vrouw, Leo Wijnen, zocht ons op en vroeg me om zijn collega op Rolduc te worden. Ik zou dan Pierre Heijnen opvolgen die terminaal ziek was. Zo geschiedde.

Het verschil met mijn eerdere school kon niet groter: van (uitsluitend) meisjes naar dito jongens, van een open zij het nogal elitaire stadsschool naar een besloten, op één levensdoel gericht internaat. Het zou een geestelijk avontuur worden, dat mij heftig beroerde. Ik heb er veel geleerd, zowel in menselijk als in intellectueel opzicht. Dat laatste heb ik in mijn latere banen niet meer in die mate aangetroffen.

Een status aparte

Waar ik in eerste instantie mee te maken kreeg, was een drietal collega's met een status aparte: lekenleraren werden we genoemd, de heren van Loo, Stenten en Uitterhoeve. De status aparte kon niet duidelijker onderstreept worden dan met een eigen lerarenkamer: tegenover de bel naast de klok bij het begin van de lange donkere gang hadden wij onze kamer. Dat had het voordeel dat je tegen elkaar ook kon zeggen, dat je sommige zaken op Rolduc maar merkwaardig of erger vond. Ik moet overigens eerlijk bekennen, dat ik wel trots was op mijn baan op Rolduc. De school had een goede naam en er werd stevig les gegeven. Wat ik als een enorme druk ervoer, was de concurrentie met mijn priester-collega's als het ging om het nakijken en teruggeven van proefwerken. Die ongehuwde priesters slaagden erin dat binnen 24 uur te doen!

Op de (chambre) treize, de grote lerarenkamer, leerde je alle collega's kennen. Daartoe behoorden ook de docenten van het Filosoficum, dat in die tijd nog op Rolduc gevestigd was. Tijdens de ochtendpauze kwam het vaker voor, dat gereageerd werd op artikelen in de krant en of uitspraken die kerkelijke leiders hadden gedaan over actuele kwesties.

Lei Heijenrath met zijn oudste zoon, Joop. Een foto van oud-Rolduciën Goof Ploeg.

Ideologische tegenstellingen

Het waren de jaren zestig van de twintigste eeuw! Binnen de kortste keren werd je betrokken in het gesprek over de actualiteit en werden je nieren geproefd. Dat gebeurde niet altijd zachtzinnig; verbaal werd je door sommigen op een ongemakkelijke manier tot uitspraken gedwongen die een duidelijke positiebepaling inhielden. Dat betekende voor mij in ieder geval, dat ik de actualiteit goed moest bijhouden en mijn opstelling in kwesties goed moest proberen te onderbouwen. Ik herinner me, dat een van de tijdschriften die ook op onze lekenlerarenkamer binnenkwam 'De Bazuin' was, een in die tijd progressief katholiek blad.

Naarmate de tijd vorderde, kreeg je zicht op de onderlinge verhoudingen. Bovendien werd je nolens volens toegerekend aan een groep. Een van de onderwerpen die voor verdeeldheid zorgden, was het voortbestaan van het instituut kleinseminarie. De vanzelfsprekendheid op basis waarvan het bestond, raakte meer en meer ter discussie. De meeste docenten van het Filosoficum vonden het een achterhaalde zaak; het lerarencorps van het gymnasium was totaal verdeeld over die vraag. De eerstgenoemden en hun medestanders vonden, dat een roeping niet gevormd moest worden in een beschermende, van de wereld afgewende leefomgeving, maar in een open gemeenschap. Dat uitte zich niet alleen in opvattingen over opvoeding, ook de invulling van het eigen priesterschap kwam steeds meer onder druk te staan.

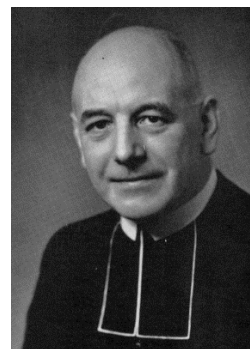
Toen wij met ons gezinnetje naar Kerkrade verhuisd waren, zochten de overwegend jongere priesterleraren ons vaak 's avonds op om over hun persoonlijke situatie te spreken. Die gesprekken waren zeer intens en zelfs nachtelijk. Sommigen tobden niet alleen met hun priesterschap, zelfs het geloof zelf was bij een aantal discutabel. Familieverbanden weerhielden hen ervan knopen door te hakken. Die gesprekken hebben veel gedaan met mijn vrouw en mij: aard, omvang en implicaties van een tot identiteitscrisis verdiepte geloofscrisis hebben wij niet uit een boek hoeven te leren. Ons luisterend oor en een begripvolle opstelling was een wezenlijk onderdeel van onze hogelijk gewaardeerde gastvrijheid.

Discussies over het voortbestaan van het kleinseminarie

Begin jaren zestig stuurde een actiegroep een brief naar bisschop Mgr. P. Moors, waarin zij het voortbestaan van het kleinseminarie ter discussie stelden. Ook Jo Gijsen behoorde tot de ondertekenaars. De inkt van zijn handtekening was nog niet goed en wel opgedroogd of hij distantieerde zich van het schrijven. De bisschop zat ermee in zijn maag. President Jochems, door bisschop Moors op Rolduc benoemd, wist zich ook geen raad met de situatie. Als gevolg daarvan verloor hij bij alle groepen prestige. Dat uitte zich op een pijnlijke manier tijdens het presidentsfeest: niemand van de priesterleraren wilde feestredenaar zijn; een van de lekenleraren moest hem maar toespreken in de grote eetzaal. Ton Silvius en ik hielden het ritueel in stand. Achteraf bedenk ik, dat we op die manier ook de cesuur die er was tussen priester- en lekenleraren op Rolduc onbedoeld mee in stand hebben gehouden. Over mijn (lastige) rol als docent aan een middelbare school die tegelijkertijd kleinseminarie was, zal ik het een andere keer hebben.

Het presidentsdiner

De ideologische tegenstellingen binnen het lerarencorps namen steeds scherpere contouren aan: er kwamen afzonderlijke eetkamers voor gelijkgestemde groepen priesters. Het was niet langer mogelijk om gezamenlijk aan tafel te gaan. Dat gebeurde wel tijdens het jaarlijkse presidentsdiner op de treize. Ik had na enkele jaren op Rolduc een pleidooi gehouden bij president Jochems (*foto*) dat de lekenleraren ook hun vrouwen bij die feestelijke gebeurtenis mochten meebrengen. Dat mocht uiteindelijk. Hun deelname had duidelijk niet de zegen van boven: tijdens de maaltijd op de treize viel een van de schilderijen van een voormalige president van de spijker waaraan het opgehangen was. De hilariteit was enorm.

Waar we ondanks alle verschillen volledig achterstonden waren de groepsactiviteiten die voor de leerlingen werden georganiseerd. Het zeer rijke en pluriforme verenigingsleven werd door ons allen warm ondersteund. Daar waar een beroep op ons werd gedaan, werkten we mee. Mijn aandeel leverde ik in de postzegelclub, de toneelclub RTV en het schoolblad. Een herinnering aan de jaarlijkse voetbalwedstrijd tegen de leerlingen draag ik mee in een knie: het zwarte gruis van het voetbalveld, souvenir van een tackle, zit er nog steeds. Ik kan dus zeggen dat ik Rolduc letterlijk met me meedraag.

De komst van externe leerlingen

Dat op enig moment de school werd opengesteld voor externen, jongens wel te verstaan, had meerdere redenen; voor een deel was het motief dat ze daardoor meer ging lijken op een gewone middelbare school, voor een ander deel was de oorzaak de afnemende belangstelling voor het kleinseminarie. De exploiteerbaarheid van het internaat, dat sterk dreef op het Limburgs Priesterstudiefonds, was ook een overweging voor dat besluit. Niet lang daarna mochten ook meisjes zich aanmelden.

Voor een eerste bijdrage lijkt me dit genoeg. Twan Geurts heeft een boek geschreven over het séjour de son enfance. Er is ook door mij nog veel te verhalen. Bij leven en welzijn zal ik dat nog enkele keren doen. De verhalen van jullie vind ik heel erg boeiend en zeer inspirerend. Tal van herinneringen worden geactualiseerd en verleiden tot een mijmering. Vandaar.....

Nog een mysterie uit de vorige nieuwsbrief is opgelost!

Oud-Rolduciën Hein Janssen uit Heel berichtte me, dat de beelden in de kerktoeren er geplaatst zijn na een restauratie in de jaren 70 van de vorige eeuw. Meerdere beelden zijn van de hand van Jean Houben, oud-leerling en later docent tekenen en handvaardigheid op het Gymnasium Rolduc.

In 1981 is deze sympathieke en begaafde kunstenaar op 39-jarige leeftijd aan kanker overleden.

Rolduc was voor mij als internaatsbewoner én leerling van de St. Antonius Doctor HBS in Kerkrade een heel andere ervaring dan voor hen, die heel veel jaren op het Gymnasium en het Internaat Rolduc zaten. In 1967 kwam ik er als 17-jarige aan als ultimum remedium om toch de middelbare school af te maken, nu dat in het Gooi, waar ik vandaan kwam, slecht wilde lukken. Een kostschool was mijn eigen keuze om dat doel te bereiken, de keuze voor Rolduc was van mijn ouders. De idee er achter was om in een omgeving met minder afleiding dan in mijn thuissituatie tot betere schoolprestaties te kunnen komen.

Heel veel saaiheid

Dat is gelukt! Van afleiding op Rolduc was er nauwelijks sprake; wat ik mij vooral herinner is saaiheid, heel veel saaiheid. Toch heb ik ook wel positieve herinneringen aan mijn Rolducse tijd. Gek genoeg droom ik er nog wel eens van: oneindig lange gangen, idioot grote slaapzalen en weekeinden die maar niet voorbij leken te gaan. Ik kan mij geen vriendschap uit die tijd herinneren; ik ging dacht ik in die tijd wat meer om met Twan. Zoals heel veel internen heb ik uren in de recreatiezaal of hoe die ook heette gekaart.

Een beeld dat mij ook is bijgebleven is dat van jongens in de eetzaal, die nadat het vlees en de groente op waren, gewoon nog een bord aardappelen gingen halen en die dan smakelijk op aten, een schouwspel waar ik als verwend jongetje van gruwde.

Via een ladder naar binnen

Verder herinner ik me nog de brandstichting op de zolder van Rolduc en de extra surveillance op de slaapzaal in die periode. Ik bleek ook verdachte te zijn, omdat ik tijdens de verplichte studie uren voor bijles in Heerlen was en dus ‘unaccounted for’. Ik werd verhoord c.q. gehoord op de kamer van Poulssen, maar toen deze rechercheur mij een sigaret aanbood en ik geen vuurtje bij me had, merkte hij droogjes op ‘zeker op zolder laten liggen’. Met mijn verdenking was het daarna snel gedaan.

Vermeldenswaard is hier ook nog, dat ik het jaarboek heb ik gehaald door middels een gevonden ladder via een openstaand raam van de kamer van President Jochems op de eerste verdieping ver na sluitingstijd op de slaapzaal te geraken. Dat was niet gebruikelijk.

Advocaat en Rechtsanwalt

Na het eindexamen in 1969 volgde de weinig inspirerende diensttijd en vervolgens een studie rechten aan de Vrije Universiteit in Amsterdam, waar ik nog steeds woon. Altijd wilde ik al advocaat worden en dat is ook gelukt. Ik werk nog steeds in een praktijk en met plezier.

Aanvankelijk was dat een ondernemingsgerichte Nederlandse praktijk, maar circa 20 jaar geleden ben ik mij gaan toeleggen op de Duitstalige praktijk, aldus mijn interesse in talen combinerend met het juridische. In dat kader heb ik in Duitsland ook het Rechtsanwaltsexamen met goed gevolg afgelegd, zodat ik in twee landen bevoegd kon optreden. In de loop der jaren ben ik verschillende zakelijke partnerschappen aangegaan, zoals dat veel gebeurt in de advocatuur. Het voorlaatste partnerschap eindigde in 2007 in een zakelijke catastrofe, waar ik nu pas een beetje van hersteld ben.

Toch leuk om contact te houden

All in all gaat het me goed. Verder dan een vriendin gedurende lange tijd ben ik privé niet gekomen. Ik ben een natuurmens en - evenals Jo Daemen - jager. Ook ben ik een groot liefhebber van de hogere gastronomie.

Wellicht ontmoeten we elkaar nog eens. Hoewel ik maar twee jaren op Rolduc heb verbleven, vind ik het toch leuk om op deze wijze contact met Rolduc te kunnen houden. Ik bedank Jo dan ook hartelijk voor alle inspanningen, die aan alle nieuwsbrieven vooraf gaan.

Joost Vermeer was op Rolduc van 1967 tot 1969

In de Griekse mythologie zijn nimfen (half)godinnen.

Het zijn mooie, bovennatuurlijke en lieflijke vrouwen die een hechte band hebben met de natuur.

*Van links naar rechts:
Marga Kuijpers,
Riny Wagemans,
Annie Versleijen.*

De nimfen brachten menig hoofd op hol.....door Twan Geurts

In mijn boek 'Rolduc, de laatste dagen van een kleinseminarie' uit 2011 heb ik enkele bladzijden geschreven over Annie, Riny en Marga, drie meiden die enkele jaren intern zaten om de zusters te ontlasten bij hun huishoudelijke taken. In de wandelgangen werden zij al gauw de nimfen van Rolduc genoemd. Tijdens de reünie in 2019 zat ik op eens - meer dan vijftig jaar na onze schooltijd - met deze Noord-Limburgse dames aan de tafel. Een gedenkwaardige ontmoeting!

Het is jammer dat ik hen tien jaar geleden niet heb geïnterviewd voor mijn boek. Ik heb er gewoon niet aan gedacht. Zoals ik toen ook niet op het idee ben gekomen om uit te wijden over de tientallen vrijwel anonieme zusters die het tot hun levenstaak rekenden om zich dag in dag uit voor ons uit te sloven. Ik probeer deze tekortkoming een beetje te herstellen met deze bijdrage aan de Nieuwsbrief. Gelukkig zijn Annie, Riny en Marga zo aardig geweest om hun herinneringen aan hun Rolducse tijd naar me toe te sturen.

Tante-zuster Arnoalda

Op 15 augustus 1964 (*Maria Tenhemelopneming was toen nog een feestdag!*) meldden Riny Wagemans en haar nichtje Annie Versleijen zich voor hun eerste werkdag op Rolduc.

Riny: 'Onze moeders hadden een zus, die op Rolduc woonde en werkte, Zuster Arnoalda. Van haar kwam de vraag of wij naar Rolduc wilden komen om de zusters bij hun werk te helpen.' Riny was op dat moment 15 jaar en Annie pas 14 jaar. Een jaar later sloot Marga Kuijpers, toen nog net geen 16 jaar, zich bij de nichtjes aan. Marga: 'Ik was de oudste in een gezin van tien kinderen en moest gaan werken.'

Vanwege hun leeftijd moesten ze nog één dagdeel per week naar school; dat werd de Mater Amabilisschool in Kerkrade. 'Moet je je voorstellen, dat wij als Noord-Limburgse meiden daar tussen de Kerkraadse meiden zaten; ze gebruikten heel veel Duitse woorden.'

De drie woonden intern. In de watertoren links van de hoofdingang deelden zij een zitkamer en hadden ze elk een eigen slaapkamer. Marga: 'Op onze pick-up draaiden we onze favoriete platen; de jongens stonden buiten wel eens naar boven te kijken. Misschien hadden we de muziek wel te hard staan.'

Annie, Riny en tante-zuster Arnoalda

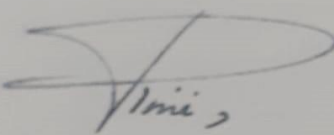
Briefjes onder het hoofdkussen

Elk kregen zij hun eigen taken toegewezen. Marga werkte op Klein Rolduc, samen met Zuster Adelia. Annie werkte met haar tante zuster Arnoalda voornamelijk in het voorhuis, voor President Jochems en de leraren Wijnen en Pop. Riny werkte met zuster Celinia in het deel, waar de leraren en surveillantten Crombach, Hafmans, Lenders en Timmermans woonden. Ook hielden zij samen de Bisschopszaal en de ruimte boven de ziekenafdeling schoon. Riny: 'Elke woensdag ging ik met zuster Celinia een aantal bedden verschoneren. De onderlakens gingen in de was, de bovenlakens gingen een week als onderlaken fungeren.'

In mijn boek over Rolduc vertelt leerling Math Dicker dat hij stapelverliefd raakt op Riny. Hij wil haar laten weten, wat hij voor haar voelt en legt op 21 mei 1965 een eerste briefje onder zijn hoofdkussen dat ze moet vinden als ze zijn bed verschoont. Op 2 juni schrijft Riny haar eerste briefje terug. Dan volgt een regelmatige briefwisseling via het hoofdkussen en niet veel later een afspraakje bij de vijvers. 'Het was altijd een kunst om net bij de chambrette van Math uit te komen', schrijft Riny.

In mijn boek kun je lezen, hoe deze prille romance zich ontwikkelt. Het verhaal loopt niet goed af. Math krijgt van prefect Poulssen te horen dat hij na de vakantie niet hoeft terug te komen. Riny komt ervan af met een uitbrander. Ze heeft het briefje dat Matt haar schreef al die jaren bewaard en stuurt het me - met toestemming van de auteur - toe voor dit verhaal.

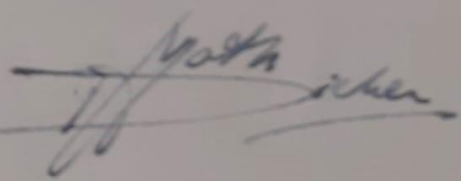
Op de volgende pagina is het origineel briefje van Math aan Riny van 21 mei 1965 (met beider instemming) integraal afgedrukt.

 22 mei 1965.

Min,

ik durf 't je niet te zeggen maar wel
 te schrijven. Nou rondt 't geroep, het en houdt
 "Ik hou van je" Ik weet niet hoe 't met
 jou staat, daarom schrijf maar 'ns 'n
 briefje thuis want je wilt wel net een beetje
 zijn de ik (of niet)! Scharre je maar niet
 want ik zit met 'n reuske problemen.
 Schrijf maar gauw. Als je 't me niet
 persoonlijk kunt geven dan kun je 't
 me altijd 's werelds onder het luisteren!!!
 (he!) roepen. Nou ik hoop dat je ook
 als om mij geeft. ~~schrijf maar~~ Schrijf
 maar ja. of nee, als je ja schrijft schrijf
 dan nog maar wat leuk.

Vele groeten en de roep van mij.

Werken op Rolduc was geen vetpot

Riny: 'Onze warme maaltijden nuttigden we 's middags in een klein kamertje in het Zusterhuis. De Zusters zelf aten daar in de refter. Die was heilig, daar mochten wij niet komen. Na het eten gingen ze naar de spoelkamer om te helpen bij de afwas. Iedere week moesten enkele studenten mee helpen met afruimen. Ik weet nog dat we een keer voor de grap iemands mouwen van een schortjasje hadden dichtgenaaid. Dat was lachen geblazen!

‘s Avonds aten we in de Treizezaal waar ook de priester-leraren zaten. Op hoogtijdagen zoals een priesterfeest of een bezoek van de bisschop moesten we ook in de Bisschopszaal bedienen. Dan droegen we speciale zwarte kleding en een schortje afgezet met kant. Wij zorgden dan dat er voor iedereen genoeg op tafel stond. Vaak lag er na afloop een fooi onder de borden die we dan met z'n drieën verdeelden.’ Marga herinnert zich ook nog dat ze bij een diner, waar ook de bisschop aanzat een glas rode wijn omstootte op het sneeuwwitte tafelkleed.

Een vetpot was het werk op Rolduc trouwens niet. Na aftrek van kost en inwoning hielden de meisjes netto fl. 16,13 per week over. Omgerekend naar euro's nog geen 30 euro per maand.

Afspraakjes bij de vijvers

‘Na het avondeten waren we vrij en gingen we meestal bij de vijvers wandelen. En vaak niet alleen!!! Elke zondag zaten we tijdens de hoogmis in een bank achter de zusters in de kerk. We hadden veel bekijks. In de grote vakantie gaven we de kerk een grote schoonmaakbeurt. Dat was veel werk; de banken boenen en al dat koper poetsen’.

In de winter verstelden ze zelf hun kleren, met de hulp van een zuster op de naaikamer. Maar ze gingen ook schaatsen na het werk op de dichtgevroren vijvers met de mooi verlichte ijsbaan, samen met de studenten. Marga: ‘Daar heb ik het schaatsen geleerd.’

‘In de aula hebben we ook nog de West Side Story gezien. We wisten natuurlijk hoe laat de studenten naar bed gingen en op een avond stonden wij met z'n drieën bij de brandslang door het sleutelgat naar de slaapzaal te kijken. Op een zeker moment kwam een van de leraren stilletjes de trap opgeslopen tot vlak achter onze rug en vroeg: ‘Gaat het dames?’

Het was de bedoeling dat ze eens per vier weken naar huis mochten, met de bus en de trein. Marga herinnert zich dat ze een keer zeven weken moest wachten, voordat ze naar huis mocht. Soms konden ze ook met de heren Hafmans of Lemmens meerijden. Na verloop van tijd mochten ze ook regelmatig Kerkrade in. Riny en Annie: ‘Maar we werden goed in de gaten gehouden, want als we terug kwamen wist tante zuster ons meteen te vertellen, waar we geweest waren. De naam van de dader die ons verklikte is bij ons bekend, maar houden we hier toch maar geheim.’

Hun leven na Rolduc

Riny vertrok als eerste van Rolduc om een kappersopleiding te volgen. Ze heeft ruim 30 jaar als zelfstandig kapster in een verzorgingstehuis gewerkt. Ze is 25 jaar getrouwd geweest en woont nu alleen. Ze heeft twee kinderen en drie kleinkinderen en doet veel vrijwilligerswerk.

Annie is na haar jaren op het internaat in een kruidenierswinkel gaan werken; daar heeft ze haar man leren kennen. Zij hebben twee kinderen en vier kleinkinderen. Annie is mee gaan werken in het bedrijf van haar man, een handelskwekerij voor groenten en planten. Annie heeft nog altijd contact met haar eerste vriendje van Rolduc, die ze ‘Bruno’ noemt. Zijn ware identiteit wil ze hier niet onthullen.

Marga is in juni 1967 op haar eigen verzoek teruggekeerd naar Hegelsom. Ze is bij een warme bakker gaan werken en als hulp in de huishouding bij een tandarts. Inmiddels is ze 51 jaar getrouwd met haar man Piet. Zij hebben twee kinderen en vijf kleinkinderen.

Reünie

Riny, Annie en Marga kijken alle drie met veel genoeg terug op hun jaren op Rolduc. Marga: 'Prachtig was het. Ik heb mooie herinneringen aan Rolduc. Met ons gezin zijn we nog een keer op bezoek geweest; we hebben toen meneer Stassen nog gesproken. Die vond het erg fijn, dat wij Rolduc niet vergeten waren!'

In 2012 hoorde Riny van Henk Janssen in Horst dat er weer een reünie op til stond. 'Ik heb toen aan de organisatie gevraagd of wij ook aanwezig mochten zijn. Hoewel de inschrijfdatum was verstreken, maakten ze graag een uitzondering voor ons. Het was heel bijzonder. Om nooit te vergeten! We waren even terug in de tijd'. Ook de laatste keer in 2019 waren ze erbij. *Zie de foto hiernaast.* 'Dat vonden we keigezellig, met een overnachting in het hotel en een feestelijk diner met alle reünisten. Bij een volgende reünie zullen we er weer graag bij zijn als het kan.'

Tot slot willen Marga, Riny en Annie alle oud-leerlingen van Rolduc graag hartelijk groeten via deze nieuwsbrief.

Nog dagelijks ben ik actief.....*het verhaal van Wim Schlösser*

Al op de lagere school bleek ik te beschikken over een redelijke collectie talenten. Met name taalkundig bleek ik een snelle leerling. Ieder jaar was ik ofwel nummer 1 of nummer 2 in de klas zonder dat ik daar echt veel voor deed. Aangekomen op Rolduc brak me dat gemis aan schoolse vorming op, zodat ik het eerste jaar flink moest aanpoten om op peil te komen. Tegen eind van het jaar was ik, aldus Jules Schrijen, vrijwel op het peil van het duo Piet Gielen en Fred Bloemink, de klasseprijs-winnaars. Het gevolg daarvan was echter wel, dat ik dacht te kunnen gaan relaxen. Ik begon mijn aandacht te verleggen naar fietsen met de racefiets. Mijn leerprestaties op 2 gym waren vervolgens duidelijk minder. Dus in klas 3 moest ik wat meer gas geven. Letterlijk en figuurlijk, want de racefiets had inmiddels plaats gemaakt voor een brommer.

Van een racefiets via brommers naar een möp

Na een aantal bromfietsen, waarvan er een zelf opgebouwd was, werd overgestapt op een klein automatisch brommertje met kleine wielen. Die viel trouwens zo in de smaak bij Ton Cremers, dat hij prompt ook zo'n Möp (Kerkraadse afkorting van Euromoped) aanschafte. Ondanks dat de brommer veel tijd opeiste, haalde ik op 3 gym tot mijn stomme verbazing de klasseprijs. Dat betekende dat ik op 4 gym nog meer brommer ging rijden en nog meer pret had buiten de deur. Tegen einde van het jaar gaf ik even goed gas om te proberen dat wat in de rest van het jaar weinig tot geen aandacht had gekregen recht te trekken. Dat lukte redelijk op de vakken aardrijkskunde en geschiedenis na. Ik haalde dat jaar net niet de klasse-prijs, maar wel belachelijk veel prijzen en vermeldingen. Het was bijna zielig voor de andere noeste medestudenten.

Van Rolduc naar de TU in Eindhoven

Verder verliepen 5 en 6 gym soortgelijk, zij het met aanzienlijk minder prijzen, dankzij bijpassend veel mindere inzet. Eenmaal geslaagd leek, onder meer vanwege de brommers, Werktuigbouwkunde aan de Technische Hogeschool Eindhoven de aangewezen weg. Alleen met zo weinig inzet als op Rolduc gecombineerd met een toenemende belangstelling voor het uitgaansleven en het andere geslacht, werd dat geen succes. Ook de studie zelf bleek voor mij dodelijk saai. Ik besloot om over te stappen naar Bedrijfskunde om nog te redden wat er te redden viel. Feitelijk was ik al zo ver over tijd, dat de studie min of meer gestaakt moest worden. Toen ook nog Vadertje Staat voor de deur stond met een oproep voor militaire dienst, viel het doek.

Bijna was ik even plaatsvervangend commandant der strijdkrachten

Mijn militaire dienst was dodelijk saai. Het grootste deel van de dienstitijd zat ik in een kazerne in Grave als administratief medewerker op de afdeling personeelszaken achter een typemachine. Heel spannend! Het had echter maar een haar gescheeld of ik was de geschiedenis ingegaan als.....plaatsvervangend commandant der strijdkrachten. Ik moest meedoen aan een staf-staf-commando-oefening op een kazerne in Bergen op Zoom. Op grote schaal werd er - onder de bezielende leiding van de commandant der strijdkrachten - virtueel oorlog gespeeld met medewerking van marine, landmacht en luchtmacht. Plichtsgetrouw meldde ik mij op de kazerne voor mijn dienst. Iedereen moest een toegangsvignet hebben van hetzij kamp A of kamp B. Ik bleek niet op de lijst te staan. Via een majoor van onze kazerne kreeg ik alsnog een toegangsbewijs tot kamp B. Daar aangekomen werd ik echter teruggestuurd naar de inschrijfbalie voor een ticket voor kamp A. Bij de poort vroeg de marechaussee naar mijn toegangsbewijs. Ik toonde hem mijn kaart voor kamp B. 'Dat klopt niet', zei de man. Hij verschoot echter van kleur toen ik hem mijn tweede toegangsbewijs voor kamp A toonde. Er was immers maar één andere persoon op de kazerne, die bij beide kampen naar binnen mocht, namelijk de commandant der strijdkrachten him self. Zo kwam het dat ik bijna als reservecommandant der strijdkrachten kon optreden.

Wim Schlösser was op Rolduc van 1963 tot 1969

Via enkele omwegen zelfstandig inkoopadviseur

Na mijn militaire dienst ben ik allereerst als directie-assistent gaan werken in een meubelfabriek in de buurt van Kerkrade. Later volgde een tijdelijke functie bij het arbeidsbureau in Heerlen. Na 2 jaar kreeg ik van de directeur te horen, dat hij me geen vast dienstverband aanbood. “U werkt te hard. U bent geen echte ambtenaar!” Verbijsterend maar wel waar! Ik was het helemaal met hem eens. Dus weer terug naar het bedrijfsleven.

Via de Draf- en Renbaan in Landgraaf kwam ik een paar jaar later terecht bij de WSW-tak van DSM, lees het Fonds voor Sociale Instellingen, waar ook Henny Driessen bleek te werken. Ik belandde daar op Centrale Inkoop. Toen de overheid op de WSW ging bezuinigen, moest DSM ook mankracht lozen, waaronder ondergetekende. Inmiddels had ik een aantal inkoop- en marketingopleidingen in ijltempo afgerond. Vanaf dat moment ben ik verder gegaan als zelfstandig inkoopadviseur. Uiteindelijk kwam ik terecht bij het startende Libertel, het latere Vodafone. Op centrale inkoop van Libertel werd ik onder meer verantwoordelijk voor de inkoop van meer dan 1 miljoen GSM's wereldwijd. In dat kader ben ik meerdere malen in Korea, Australië, USA, Canada en Engeland geweest.

Een metalen dennenboom als zendmast

Een interessant inkoopitem was een metalen dennenboom. GSM-antennes kun je plaatsen op daken van flats of kerktorens, maar ook op andere hoge objecten als masten. Is er geen mast in de buurt, dan kun je ook bijvoorbeeld een dennenboom van metaal maken en daar de antennes in plaatsen. Een dergelijk exemplaar, door mij ingekocht in Engeland, steekt nog steeds in Nederweert langs de A2 boven de bosrand uit.

Tijdens mijn periode bij Libertel kwam ik onder meer in contact met Geert Tax als Nederlandse importeur van de GSM-fabrikant Maxon uit Zuid-Korea. Geert bleek de oudere broer van ex-klasgenoot Yan Tax. Toen ik mijn vertrek bij Libertel aankondigde, vroeg Geert of ik niet voor hem wilde werken als importeur van Maxon. Twee dagen nadat wij het daarover eens waren geworden, vertelde Geert dat bij hem een hersentumor was vastgesteld. Geert is daar een paar maanden later aan overleden. Inmiddels had ik de import zelf overgenomen. Helaas is Maxon later door mismanagement ter ziele gegaan.

Nog steeds actief

Als pensioenvoorziening had ik gelukkig een groot winkelpand in Kerkrade overgenomen en was ik daar een telefoonwinkel gestart. Ik geniet nu natuurlijk van mijn AOW en DSM-pensioen, maar ben ik ook nog steeds actief in mijn winkel, welke tevens een DHL-servicepunt is. Er komt een dag, dat ik er helemaal de brui aangeef, maar dat punt is nog niet bereikt.

Tot slot

Op 1 Limburg stond er op 4 juni 2021 een bericht over een eventuele zaligverklaring van Ailbertus, de stichter van Rolduc in 1104.

Er bestaat ook grote twijfel over de echtheid van de botten van Ailbertus in de crypte van Rolduc.

Nieuws

Omstreden proces tot zaligverklaring van stichter Rolduc

Frank Ruber - Vandaag, 10:41

Een flink aantal stukken over het leven van de stichter van Rolduc gaat deze maand naar het Vaticaan. Het is het slotstuk van de aanvraag tot zaligverklaring van Ailbertus.

Maar niet iedereen staat achter de poging tot zaligverklaring. Zo is historicus Antoine Jacobs sceptisch, omdat er maar weinig over Ailbertus bekend is.

Reacties blijven welkom!

Wilt u op een bijdrage in deze nieuwsbrief reageren? Dat kan vanzelfsprekend. Alle reacties zijn welkom!

Loopt u zelf nog rond met een interessante anekdote uit uw verblijf op Rolduc?

Deel deze anekdote met de lezers van deze nieuwsbrief. Stuur mij uw anekdote toe. Op voorhand dank ik u hartelijk.

Een vriendelijk verzoek!

Van 1897 tot 1991 droegen de Kleine Zusters van de Heilige Joseph op Rolduc zorg voor nagenoeg alle huishoudelijke werkzaamheden. De ziekenzusters (o.a. zuster Peregrina) zijn bij de leerlingen het meest bekend.

Twan Geurts zou graag een artikel over hun leven en hun belangeloze arbeid op Rolduc willen schrijven. Wat voor orde was dat? Wie waren deze zusters en hoe verliep hun leven in het klooster? Misschien zijn er ook leuke ervaringen te melden.

Wie over nadere informatie beschikt of zich interessante verhalen herinnert over de zusters kan deze toesturen naar twangeurts@planet.nl

De Nieuwsbrief Rolduc - Jaargang 1969 verschijnt elk kwartaal ten behoeve van die oud-leerlingen van Rolduc, die in 1969 eindexamen hebben gedaan en ten behoeve van die oud-leerlingen, die tenminste drie jaar deel uit hebben gemaakt van deze jaargroep. Andere geïnteresseerden zijn ook welkom. Zij kunnen zich bij mij melden voor een gratis toezending.

Contactpersoon: Jo Kunnen / mailadres: kunnen.j@kpnplanet.nl / mobiel: 06-53230446